

Sosyal Ba?ar? Hedefi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sosyal Ba?ar? Hedefi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30551>

Özet

Sosyal Ba?ar? Hedefi Ölçe?i (SBHÖ), bireylerin sosyal ortamlarda hedeflerini nas?l tan?mlad?klar?n? ve bu hedeflere ula?ma biçimlerini ölçmek amac?yla geli?tirilmis? bir psikolojik ara?t?r. Ölçe?in Türkçe'ye uyarlama çal??mas? 2018 y?l?nda Arslan ve arkada?lar? taraf?ndan gerçekte?tirilmis?tir. Bu uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in Türk kültürüne özgü geçerlik ve güvenirlilik özelliklerini belirlemeyi amaçlam??t?r. Çal??ma sonucunda ölçe?in Türkçe formunun, uyguland??? örneklem grubunda sosyal ba?ar? hedeflerini ölçmek için güvenilir ve geçerli bir araç oldu?u tespit edilmi?tir.

Ölçek, toplam 11 maddeden olu?makta ve sosyal ba?ar? hedeflerini üç temel faktör alt?nda incelemektedir: Beceri, Performans Yakla??m? ve Performans Kaç?nma. Bu faktörler, bireylerin sosyal yeterlili?e odaklanma, sosyal statü elde etme veya sosyal olarak utanç verici durumlardan kaç?nma e?ilimlerini yans?tmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Ba?ar? Hedefi, Sosyal Ba?ar? Hedefi Ölçe?i, Ba?ar? Motivasyonu, Performans Yakla??m?, Performans Kaç?nma, Beceri, Uyarlama, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Nihan Arslan, Nur Turhan, Tu?ba Bingöl, M. Ümit Öztapak, ?eyma Çetinta?.

Amaç

Sosyal Ba?ar? Hedefi Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin sosyal etkile?imlerde ve ili?kilerde benimsedikleri ba?ar? hedeflerini sistematik olarak ölçmektir. Bu hedefler, bireyin sosyal yeterlili?ini geli?tirmeye yönelik olabilece?i gibi (Beceri), ba?kalar?ndan daha iyi görünmeye (Performans Yakla??m?) veya utanç verici durumlardan kaç?nmaya (Performans Kaç?nma) yönelik de olabilir.

Türkçe uyarlama çal??mas?nın özel amac? ise, uluslararası alanda kullan?lan bu ölçe?in kültürel ve dilsel e?de?erlili?ini sa?layarak, Türk örnekleminde geçerli ve güvenilir bir ?ekilde kullan?labilirli?ini kan?tlamaktır. Bu sayede, e?itim ve sosyal psikoloji alanlar?nda yap?lan ara?t?rmalara katkı sa?lanmas? hedeflenmi?tir.

Yap?

Ölçek, sosyal ba?lamda Sosyal Ba?ar? Hedefi teorisine dayan?r. Bu teori, bireylerin sosyal

yeterliliklerini nas?l tan?mlad?klar?n? ve de?erlendirdiklerini inceler. Ölçek üç ana alt boyuttan olu?an üç faktörlü bir yap?y? ölçmektedir:

Beceri Hedefleri (Mastery/Skill Goals): Bireyin sosyal ili?kilerde anlaml? ba?lar kurmaya, ki?isel yeterlili?ini art?rmaya ve kendini gerçekten anlayan arkada?lara sahip olmaya odaklanmas?.

Performans Yakla??m? Hedefleri (Performance-Approach Goals): Bireyin sosyal ortamlarda pozitif de?erlendirmeler almaya, popüler görünmeye ve di?erlerinden üstün oldu?unu göstermeye odaklanmas?.

Performans Kaç?nma Hedefleri (Performance-Avoidance Goals): Bireyin sosyal ortamlarda olumsuz de?erlendirmelerden, alay edilmekten veya utanç verici durumlardan aktif olarak kaç?nmaya odaklanmas?.

Geçerlik

Sosyal Ba?ar? Hedefi Ölçe?i'nin Türkçe formunun yap? geçerli?ini test etmek amac?yla hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?lm??t?r. Yap?lan bu analizler sonucunda, ölçe?in orijinal yap?s?na uygun olarak üç faktörlü yap?y? korudu?u görülmü?tür.

DFA sonuçlar?, Türkçe formun teorik olarak beklenen üç boyutlu yap?y? iyi temsil etti?ini göstermi? ve ölçe?in Türk kültürüne uyarlamas?n?n ba?ar?l? oldu?unu teyit etmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in sosyal ba?ar? hedeflerini ölçme konusunda geçerli bir araç oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, iç tutarlılık katsay?s? (Cronbach's Alpha) hesaplanarak yap?lm??t?r. Ölçe?in genel iç tutarlılık katsay?s? tatmin edici düzeyde, **.68** olarak belirlenmi?tir. Alt boyutlara ili?kin iç tutarlılık katsay?lar? ise öyledir:

Beceri Alt Boyutu: iç tutarlılık katsay?s? **.712**.

Performans Yakla??m? Alt Boyutu: iç tutarlılık katsay?s? **.627**.

Performans Kaç?nma Alt Boyutu: iç tutarlılık katsay?s? **.497**.

Beceri alt boyutunun yüksek iç tutarlılık?a sahip oldu?u, Performans Kaç?nma alt boyutunun ise di?erlerine k?yasla daha düşük bir katsay? gösterdi?i tespit edilmi?tir. Bu bulgular ?????nda, ölçe?in toplam puan?n?n ve Beceri alt boyutunun yüksek güvenirlik sundu?u sonucuna var?lm??t?r.

Faktör Analizi

Ölçek, psikometrik analizler sonucunda 11 madde ve üç temel faktörden olu?an bir yap?

sergilemektedir. Bu üç faktör, sosyal ba?ar? hedeflerinin farklı yönlerini temsil etmektedir:

Faktör 1: Beceri (5 Madde): Bu faktör, sosyal ilişkilerde öz-yeterlilik ve derin anlayışa sahip olmaya verilen önemi ölçer.

Faktör 2: Performans Yaklaşım? (4 Madde): Bu faktör, sosyal kabul görme, popülerite ve diğerlerinden olumlu algılanmaya yönelik motivasyonu ölçer.

Faktör 3: Performans Kaçınma (2 Madde): Bu faktör, sosyal başarısızlık, utanç veya alay edilme gibi olumsuz sosyal sonuçlardan kaçınma eğilimini ölçer.

Ölçek Yapış?

Test Türü: Uyarlama

Format: Ölçek 11 maddeden oluşmaktadır ve yanıtlar 5'li Likert tipi derecelendirme formatında toplanmaktadır.

Kullanılabilir Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Eğitim alanındaki bireyler (Orijinal uyarlama çalışması öğrencilerden oluşan örneklem üzerinde gerçekleştirilmiştir).

Ya? Grubu: Bilgi Mevcut Değil (Genellikle ergen ve genç yetişkin gruplarına uygulanır).

Popülasyon Detayları: Bilgi Mevcut Değil.

Test Metodolojisi: Bireylerin sosyal başarı hedeflerine ilişkin ifadeleri 1'den (hiç doğru değil) 5'e (çok doğru) kadar derecelendirdiği öz bildirime dayalı bir testtir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Psikoloji, Eğitim Psikolojisi, Sosyal Başarı Hedefi, Faktör Analizi, ?ç Tutarlılık, Likert Ölçeği, Nihan Arslan.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Nihan Arslan

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Bilgi Mevcut Değil

Kurumsal E-posta Adresi: narslan@fsm.edu.tr

Yazın Adresi: Bilgi Mevcut Değil

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı (Uyarlama): 2018

Kullanım İzinleri ve Ücret: Akademik araştırmalar için kullanım izinleri ve ücret bilgileri için sorumlu yazar (Nihan Arslan) ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Genellikle akademik uyarlama çalışmalarında kaynak belirtilerek ücretsiz kullanılabilir.

Kaynaklar

Arslan, N., Turhan, N., Bingöl, T., Öztabak, M.Ü. ve Çetintaş, ? (2018). Sosyal Başarı Hedefi Ölçeğinin Türkçeye uyarlanması. **Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi**, 47 (47), 39-50. doi: 10.15285/maruaebd.315511

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [sosyal-basari-hedefi-olcegi-toad.pdf](https://www.sosyal-basari-hedefi-olcegi-toad.pdf)

Sosyal Başarı Hedefi Ölçeği Maddeleri

Ölçek 11 madde ve üç faktörden oluşmaktadır:

Beceri (5 Madde): Benim için beni gerçekten anlayan arkadaşlara sahip olmak önemlidir.

Performans Yaklaşımı (4 Madde): Birçok arkadaşım gibi görünmek benim için önemlidir.

Performans Kaçınma (2 Madde): Amacım başarılarımla benimle alay etmesine sebep olacak şeyleri yapmaktan kaçınmaktır.